

## POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romuald Dalewski

w sprawie z odwołania T. S.A. z siedzibą w W.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddziałowi w Warszawie  
z udziałem M. J., D. R., D. R., P. R. oraz L. Sp. z o.o. z siedzibą w W.  
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 26 stycznia 2023 r.,  
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie  
z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt III AUa 123/20, III AUz 15/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w Warszawie na rzecz T. S.A. w W. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Decyzją z 8 grudnia 2015 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie stwierdził, że M. J. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do nadal.

Decyzją z 9 grudnia 2015 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie stwierdził, że D. R. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym

u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do nadal.

Decyzją z 9 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie stwierdził, że D. R. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do nadal.

Decyzją z 9 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie stwierdził, że P. R. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do nadal.

Odwołania od decyzji organu rentowego wniosła T. S.A. z siedzibą w W. (T. S.A.) jako płatnik składek.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z 13 listopada 2019 r., oddalił odwołania T. S.A. od decyzji organu rentowego oraz rozstrzygnął o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym.

Sąd Okręgowy uznał, że czynności związane z przejęciem pracowników, które zaszły pomiędzy odwołującą a L. sp. z o.o., były czynnościami pozornymi, mającymi na celu obejście przepisów prawa bo zmierzającymi jedynie do wywołania za pomocą stworzonej dokumentacji wrażenia, że doszło do przejęcia części zakładu pracy przez innego pracodawcę, podczas gdy faktycznie nie zaistniały przesłanki skutkujące takowym przejęciem.

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 30 listopada 2021 r., na skutek apelacji T. S.A.:

1. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie z 8 grudnia 2015 r. w ten sposób, że stwierdził, że M. J. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 marca 2015 r.;

2. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie z 9 grudnia 2015 r., w ten sposób, że stwierdził, że D. R. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom

społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 1 sierpnia 2014 r.;

3. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że zasądził od T. S.A. w W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;

4. oddalił apelację w pozostałej części;

5. oddalił zażalenie;

6. zasądził od T. S.A., w W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w Warszawie kwotę 480 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sąd Apelacyjny podzielił zdanie Sądu Okręgowego, że mimo formalnie zawartej umowy między T. S.A. a L., w istocie nie doszło do przejęcia części zakładu pracy T. S.A. Nie zostały spełnione przesłanki z art. 23<sup>1</sup> kodeksu pracy.

Sąd drugiej instancji podniósł, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i dokonanych na jego podstawie ustaleń faktycznych przez Sąd Okręgowy, uzupełnionych i doprecyzowanych następnie przez Sąd Apelacyjny, wynika, że: 1) ubezpieczona D. R. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w L. sp. z o.o. (a więc w rzeczywistości po 1 lipca 2014 r. nadal w T. S.A.) w okresie od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2016 r.; 2) ubezpieczony P. R. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w L. sp. z o.o. (a więc w rzeczywistości po 1 lipca 2014 r. nadal w T. S.A.) w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2015 r.; 3) ubezpieczona M. J. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w L. sp. z o.o. (a więc w rzeczywistości po 1 lipca 2014 r. nadal w T. S.A.) w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 marca 2015 r.; 4) ubezpieczona D. R. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w L. sp. z o.o. (a więc w rzeczywistości po 1 lipca 2014 r. nadal w T. S.A.) w okresie od 1 lipca 2014 r. do 1 sierpnia 2014 r.

Sąd odwoławczy podkreślił, że z ustaleń faktycznych wynika, że T. S.A. przyjęła za własne oświadczenia L. sp. z o.o. o rozwiązaniu umów o pracę z w/w ubezpieczonymi. Nie doszło również do skutecznego uchylecia się przez L. sp. z o.o. oraz M. J. i D. R. od własnych oświadczeń woli w przedmiocie rozwiązania spornych stosunków pracy za porozumieniem stron w datach wskazanych w ich

oświadczeniach i świadectwach pracy (co miało miejsce przed wydaniem zaskarżonych decyzji).

Wobec powyższego w ocenie Sądu Apelacyjnego w zaskarżonych decyzjach dotyczących odpowiednio dwóch z wymienionych wyżej ubezpieczonych, organ rentowy powinien ustalić, że: 1) M. J. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 marca 2015 r.; 2) D. R. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 1 sierpnia 2014 r.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniósł organ rentowy, zaskarżając ten wyrok w części, to jest w zakresie w jakim w pkt 1, 2, 3 zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i zaskarżone decyzje przez ograniczenie okresów podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w T. S.A. wobec M. J. do 31 marca 2015 r., wobec D. R. do 31 października 2014 r.

Skarga kasacyjna organu rentowego została oparta na: 1) naruszeniu przepisów postępowania: art. 327<sup>1</sup> k.p.c., art. 382 k.p.c. w związku z art. 473 § 1 k.p.c., art. 245 k.p.c. oraz 2) naruszeniu prawa materialnego: art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w związku z art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez ich niezastosowanie; art. 30 § 1 pkt 3 i § 3 k.p. w związku z art. 60 k.c., art. 97 § 1 k.p. w związku z art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 423) w związku z art. 23<sup>1</sup> k.p.

Skarżący organ rentowy wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a w sytuacji uznania przez Sąd Najwyższy, że podstawa naruszenia prawa materialnego jest oczywiście uzasadniona, o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie w tym zakresie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania odwołującej się spółki T. S.A., a także o zasądzenie od odwołującej się spółki na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na to, że jest ona oczywiście uzasadniona z następujących przyczyn: „rozwiązanie umowy o pracę przez podmiot trzeci (L. – podmiot, który w sposób pozorny „przejął” część zakładu pracy) niezwiązany żadnym węzłem prawnym z T. S.A. i ubezpieczonymi nie może być uznane za wystarczającą przesłankę do przyjęcia, że stosunek pracy zawarty z T. S.A. ustał z uwagi na fakt, że samo świadectwo pracy określające datę rozwiązania stosunku pracy nie jest jednostronną czynnością pracodawcy, wskazującą na zamiar rozwiązania umowy, tylko oświadczeniem wiedzy pracodawcy, który sporządzając świadectwo pracy pozostaje w słusznym bądź mylnym przeświadczeniu, że dany stosunek pracy uległ rozwiązaniu”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną odwołująca spółka T. S.A., w W. wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego na rzecz odwołującej zwrotu kosztów postępowania. Ewentualnie w sytuacji przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołująca wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Nie przysługuje od każdego orzeczenia sądu drugiej instancji, które nie satysfakcjonuje strony skarżącej. Wnosi się ją do Sądu Najwyższego od prawomocnego wyroku poza tokiem instancji. Jej przyjęcie do merytorycznego rozpoznania musi być uzasadnione istotnym interesem publicznym, w szczególności potrzebą dokonania wykładni przepisów, które nie doczekały się jeszcze sądowej interpretacji albo wywołują poważne wątpliwości interpretacyjne, rozstrzygnięciem istotnych zagadnień prawnych, zwłaszcza o charakterze precedensowym, dotychczas nierozważanych przez Sąd Najwyższy, wreszcie wyeliminowaniem orzeczeń oczywiście i rażąco wadliwych. Wniesienie skargi kasacyjnej doznaje istotnych ograniczeń, pozwalających Sądowi Najwyższemu na wstępną selekcję spraw, które

będą merytorycznie rozpoznane (tzw. przedsąd). Ustawodawca uznaje za doniosłe zadania Sądu Najwyższego związane przede wszystkim z doskonaleniem wykładni prawa i jego stosowania, ujednolicaniem orzecznictwa, rozwojem jurysprudencji, a w dalszej kolejności zadania polegające na eliminacji w dostępnych granicach orzeczeń niegodnych ochrony ze względu na oczywiste naruszenie prawa lub wydanie ich w warunkach nieważności. Wymagania konstrukcyjne skargi określają art. 398<sup>4</sup> § 1 i 2 k.p.c., nakładając na skarżącego m.in. obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Z kolei zgodnie z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c., określającym wymagania konstrukcyjne tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że istnieje przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego, służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wniesiona skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność.

Należy w związku z tym przypomnieć, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem orzecznictwa, skarga jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być

rozumiane jako widoczna od razu, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy juredydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437). Oczywiście naruszenie prawa jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy jest ono z góry widoczne dla każdego prawnika, bez potrzeby głębszej analizy prawniczej, gdy jest zupełnie pewne i nie może ulegać żadnej wątpliwości, gdy podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Zasadniczym mankamentem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej jest brak przepisów, które miałyby zostać naruszone i których rażące naruszenie świadczyłoby o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Już z tej przyczyny wniosek skarżącego organu rentowego nie spełnia potrzebnych wymogów, aby możliwe było przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest natomiast stanowisko, w myśl którego dla stwierdzenia, że w sprawie wystąpiła przesłanka oczywistej zasadności skargi, skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120).

Nadto wnioskowi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie towarzyszy jakikolwiek wywód o charakterze juredydycznym, który potwierdzałby deklarowaną oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Same twierdzenia skarżącego przeciwne do ustaleń Sądu Apelacyjnego bez odpowiedniego wywodu prawnego są niewystarczające.

Nadto wymaga podkreślenia, że sprawa ta jest jedną z wielu, która była już przedmiotem rozstrzygania przez Sąd Najwyższy, który odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania (sprawy takie jak m.in. postanowienia Sądu

Najwyższego: z 3 lutego 2022 r., II USK 410/21; z 9 lutego 2022 r., II USK 645/21; z 23 marca 2022 r., II USK 426/21 i inne).

Sąd Najwyższy wskazał przy tym, że nawiązanie współpracy w ramach działalności gospodarczej z T. przez jej dotychczasowego pracownika może stanowić podstawę do przyjęcia, że doszło do ustania stosunku pracy w sposób dorozumiany (art. 60 k.c.), a zatem przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty nie świadczą o oczywistym naruszeniu art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w związku z art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez ich niezastosowanie, czy art. 30 § 1 pkt 3 i § 3 k.p. w związku z art. 60 k.c. (bo z tym przepisami koreluje podniesiona we wniosku argumentacja). Innymi słowy, istotnie zainteresowana Spółka L. (podmiot który - wedle ustaleń - w sposób pozorny „przejął” część zakładu pracy) nie mogła skutecznie rozwiązać umowy o pracę, której stronami byli ubezpieczona i T., ale mogły tego dokonać same strony - ubezpieczona i T., zmieniając w drodze dorozumianego porozumienia formę zatrudnienia z umowy o pracę na współpracę w ramach działalności gospodarczej. Inną natomiast kwestią jest to, czy takiemu rozumowaniu nie sprzeciwiają się przepisy art. 22 § 1<sup>1</sup> i 1<sup>2</sup> k.p., ale to zagadnienie nie zostało podjęte w skardze kasacyjnej - ani w jej podstawach, ani w uzasadnieniu. Wobec tego można by rozważać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, gdyby wykazano, że - mimo ujęcia zatrudnienia w ramy jednoosobowej działalności gospodarczej - zatrudnienie to charakteryzowało się określonymi w art. 22 § 1 k.p., cechami wskazującymi na istnienie stosunku pracy. Skarżący nie wykazał zatem, aby zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju kwalifikowaną wadą prawną, która mogłaby być uznana za elementarną lub oczywistą, a która by uzasadniała twierdzenie o oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono stosownie do art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

